

sotni skoro vsi člani, izvzemši deseterice, ki je izostala deloma iz opravičenih vzrokov, deloma tudi iz mlačnosti do društvenih sestankov. Po poročilu g. predsednika in odobrenju zapisnika, ki ga je prečital g. tajnik, je poročal g. nadučitelj Anton Macarolo učiteljskem konviktu jako interesantno in navdušeno; enoglasno sta bila sprejeta poročevalčeva predloga: I. da postane društvo ustanovnik učiteljskega konvikta s prispevkom 200 K v štirih letnih obrokih po 50 kron. Ta prispevek se bo pobiral pri plačevanju članarine s poviškom iste za eno krono tekom tega časa.*) II. Ustanove se kolekte med društveniki in prijatelji učiteljstva. Potem je prečital tajnik načrt ponovne prošnje na c. kr. okrajni šolski svet za povišanje draginjske doklade v minimalnem znesku 100—200 K na vsakega člana učiteljstva. Nato smo slišali veleinteresanten, idealen referat g. nadučitelja Fr. Vendramina: »Ljudski učitelj in kmetijstvo«. V njem je g. referent v jako lepi, zanimivi in obenem humoristiški obliki razvijal lep ideal, kako bi se dalo ljudsko šolstvo gmotno in socialno povzdigniti s poučevanjem kmetijstva tudi med preprostim ljudstvom namesto sedanjih potovalnih kmetijskih učiteljev ter koliko koristnejši bi bil baje na učiteljskih temeljiteji pouk v kmetijstvu nego pouk v muziki, ki učitelju pri sedanjih razmerah malo ali celo nič ne pomaga.**) Obžalovalo se je le, da je to le lep ideal, ki pa bi bil, žal, kakor je referent sam prej pripomnil, izvršljiv šele preko 20 do 30 let. Slednjič smo nabrali izdatno vsoto v podporo za nabavo spomenika velezaslužnemu, ljubeznivemu in nepozabnemu tovarišu, pokojnemu Antonu Koršiču, bivšemu učitelju-voditelju na Stjaku. Sklenili smo obenem, da se izvrši odkritje spomenika že dne 3. novembra t. l. v prisotnosti njegovih zvestih tovarišev in tovarišic. Nato je gospod predsednik zaključil zborovanje, zahvaljuje se vsem udeležencem na blagovoljni udeležbi, posebno pa gospodom poročevalcem na neumornem trudu in blagovoljnih poročilih. Med živahnim in zaupnim razgovarjanjem smo po obedu nabrali lepo vsoto 21 K za učiteljski konvikt v Ljubljani. Šele proti večeru so se zborovalci razšli vsak na svoj dom. Na obrazih pa se jim je čitalo vidno zadovoljstvo, veselje in želja do skorajšnjega enakega sestanka!

Redni občni zbor „Učiteljskega društva za goriški okraj“ bo v dvorani »Slovenske Čitalnice« v Gorici dne 3. novembra t. l. ob pol 10. uri zjutraj po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Letno poročilo o društvenem delovanju. 3. Poročila o podružničnih delovanjih. 4. Pregled društvenega računa. 5. Volitev treh računskih pregledovalcev. 6. Volitev društvenega odbora. 7. razni nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Književnost in umetnost.

Nova pesmarica. Šolo modernizujejo na vseh koncih in krajih. Preustrojajo predmet za predmetom. Za petje v ljudski šoli pa se ne zmeni skoro nihče. In ravno petje kriči po reformaciji. Za danes bodi omenjeno, da nimamo niti ene poštene šolske pesmarice. »Slavček« že davno ne ustreza več; tudi pretežna večina njegovih pesmic ni za rabo. »Majcen« itak ni uveden povsod, a tudi ta trpi zaradi različnih nedostatkov. V zadnjem času pripravlja g. Anton Kosi, učitelj v Središču na Štajerskem, pesmarico v treh delih, da odpomore vsaj nekoliko žalostnim razmeram glede ljudskošolskega petja. Imel sem priliko pregledati pesmarico v rokopisu. Reči moram, da je sestavljena jako skrbno. Posamezni napevi so ali vzeti naravnost narodu, ali pa se naslanjajo na narodne motive. Le na tak način je mogoče rešiti narodno pesem pozabljivosti in zajeziti pot plitvim in frivolnim kupletom in »gasenhauerjem«, ki se čimdalje bolj hote udomačiti v ljudstvu. Teksti so vzeti iz različnih ljudskošolskih beril, iz Štritarjevih otroških pesemc itd. Lahko se torej naslanja petje na berilo. Kar otroci memorirajo, tudi lahko pojejo. Pesmarica

obseza tekste različne vsebine. Ne ogiblje se strahopetno veseljših, poskočnih pesemc. Ozira se posebno na domoljubje, kar smo le redko našli v drugih pesmaricah. Se celo baladni ton, uglasben dvogovor itd. je v nji. Zadnji del obsega pesmi za razne šolske veselice in slavnostne prilike, in ravno takih pesmi dosedaj ni bilo dobiti nikjer. Omeniti mi menda ni treba, da je pesmarica sestavljena po pravilu: od lažjega k težjemu in po zmožnosti učencev različnih šolskih let. Svoj čas je poslal g. Anton Kosi na vsa šolska vodstva poziv na naročbo nove pesmarice. Pridejal je celo frankovano dopisnico za odgovor. Gospod Anton Kosi rabi namreč gotovo število naročnikov, sicer pesmarice ne more založiti. Do danes pa mu manjka vendar še dokaj naročnikov, da, niti vsa šolska vodstva mu niso odgovorila z že frankovano dopisnico. Gospoda, to je malomarnost! Naročajte pesmarico, da čimprej izide in da čimprej lahko vržemo slabo v stran in se poprimemo novega a dobrega.

E. A.

Menično pravo. S posebnim ozirom na trgovsko poslovanje in na važnejša menična prava večjih držav spisal Anton Kuder, c. kr. sodni avskultant. V Ljubljani 1904. Izdalo in založilo »Slovensko trgovsko društvo Merkur«. Natisnili J. Blasnikovi nasledniki. Str. 166. Cena: za nečlane 2 K 50 h., za člane 1 K 50. — Naša strokovna literatura je še jako siromašna, s Kudrovim »Meničnim pravom« je zamašena velika vrzel. Odkrito pohvalo zasluži ta knjiga zlasti zato, ker je pisana — dejali bi — s pedagoško jasnostjo in umljivostjo, da bo vrlo služila tako v šolske kot v samoučne namene. Knjiga je pisana v jako lepem jeziku, kar napravlja delo posebno simpatično. To je dokaz, da lahko vlada v vsem našem trgovskem poslovanju domača beseda, ki jo je doslej — žal! — preveč izpodrivalo tujstvo, da ni bilo v tem pogledu vedno mogoče govoriti o slovenskem trgovskem stanu. Kudrovo »Menično pravo« napravlja vtisk, da ga je spisal strokovnjak, ki razlaga lastno znanje s poljudno besedo. »Slovensko trgovsko društvo Merkur« si je pridobilo z izdajanjem te knjige odlično zaslug, ki bodi v čast njega resnemu delovanju!

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1905. Izdalo in založilo vodstvo. Cena 1 K 20 h. V Ljubljani. Tisk »Narodne tiskarne« 1904. Koledarski del je sestavljen natančno in praktično. Vsakteremu bo služil dobro in zanesljivo. V oddelku »Zabavi in pouku« čitamo več jako zanimivih kulturno-zgodovinskih črtic, ki so jih napisali I. Poljšar, Kollar-Vesel, dr. Josip Vošnjak, Podlimbarski, František Stary, Tomo Zupan in Ivan Vrhovnik. Vmes je nasejanih nekoliko pesemc Ivana N. Resmana. — Društveni vestnik dokazuje plodonosno delovanje naše šolske družbe in njenih podružnic, ki se pa nekatere odlikujejo — s popolnim brezdeljem. Slovenci naj marljivo kupujejo ta koledar!

Popotnik ima v 10. številki to-le vsebino: 1. Požegar: Prosveta. — 2. K. Škapin: O ljudski šoli in materinem jeziku. — 3. V. Pulko: Somatologija v ljudski šoli. — 4. J. Kocbek in M. J. Nerat: Spomini na potovanje v Norimberk. — 5. Ivan Segar: Pedagoški utrinki. — 6. Književno poročilo. — 7. Razgled: Pedagoški paberki. — Kronika. — Na zadnji strani čitamo to-le listnico upravnistva: Cenjene naročnike, ki so še kaj na dolgu, prosimo prav vljudno, naj blagovole svoj dolg čim prej poravnati, drugače smo primorani, jim list ustaviti. V to smo tembolj prisiljeni, ker je malomarnežev toliko, da je obstoj lista v resni nevarnosti, ako se razmere v najkrajšem času ne izpremenijo. Torej prosimo še enkrat prav lepo! — Nadalje se obračamo do vseh onih p. n. naročnikov, ki so premenili svoje bivališče, naj to takoj sporoče upravništvu, da jim redno dopošiljanje lista ne zastane, ker prihajajo mnogokrat posamezne številke nazaj z opomnjo: der Adressat unbekannt.

Stenski koledar za l. 1905. Založil Jernej Bahovec, trgovec s papirjem v Ljubljani. Cena 40 h, po pošti 5 h več. Narodni trgovec in podpornik »Učiteljskega konvikta«, g. Jernej Bahovec, je izdal lep stenski koledar za leto 1905. Priporočamo ga vsakomur, zlasti še šolskim voditeljem, ki si lahko zapisujejo v to odločenem prostoru opazke za vse leto.

*) To je jako lepo in posnemanja vredno! Vsa čast taki vrli in požrtvovalni stanovski zavednosti! Uredništvo.

**) To je popolnoma res! Mi smo že pisali o odpravi orgljanja na učiteljskih, a — žal — brez uspeha! Uredništvo.